

Lähiruoka, oman alueen elinvoima ja vastuullisuus

Arto O. Salonen, KT, dos.
arto.o.salonen@helsinki.fi
www.artosalonen.com
[@artoosalonen](https://twitter.com/artoosalonen)

Sisältö

- 1 Globaali tulevaisuuskuva
- 2 Murentunut paikallisuus
haasteena
- 3 Kilpailuetua vastuullisuudesta

Globaali tulevaisuuskuva

1

Ihmisen talous on raaka-aineen muuttamista jätteeksi.

Kaikki ihmisen tarvitsema aineellinen hyvä otetaan luonnosta ja palautetaan luontoon.

Planeettamme rajallisuus johtaa väistämättä nykyisten materia- ja energiaintensiivisten elämäntapojen muuttumiseen

- Palveluistuminen (omistamisesta käyttöoikeuteen ja saatavuuteen)
- Tehokkuus (jätettä ei enää ole, on vain raaka-ainetta)
- Läpinäkyvyys (paikallisuuden uusi tuleminen)

Ruoka esimerkkinä

Ravintoratkaisun merkitys globaalissa tarkastelussa

Yhdysvaltojen keskivertokansalaisen ruokailutottumuksilla planeettamme pystyy tarjoamaan ravinnon nykyisellä viljelypinta-alalla **2,5** miljardille ihmiselle.

Italialaisten ruokatottumukset omaksuttaessa ravintoa riittäisi **5** miljardille ihmiselle.

Intialaisten ruokailutottumukset omaksuttaessa planeetallamme riittäisi ruokaa **10** miljardille ihmiselle.

Brown, L. (2009). Plan B 3.0: Mobilizing to save civilization. New York: W. W. Norton & Company

Murentunut paikallisuus haasteena

Toimiva markkinatalous edellyttää,
että meillä on kattavasti tietoa, jonka
perusteella teemme valintamme.

Yleensä emme tiedä missä olemme
mukana kulutusvalintojemme kautta.

RAVIOLIN REITTI SUOMALAISEEN PÖYTÄÄN

TÖLKIN VALMISTUS

Raviolitölkki valmistetaan tinapellistä. Tina saadaan avolouhoksesta Brasiliasta. Pelti on terästä, jota saadaan eri puolilta maailmaa rautamalmia louhimalla. Tölkkien sisäpinta suojataan lakalla syöpymisen estämiseksi. Lakka tehdään kemiantehtaissa. Tölkkeihin kiinnitetään paperiset etiketit. Etikettien paperi valmistetaan selluloosamassasta, joka on saatu puuta keittämällä. Puut on kaadettu eri puolilta maailmaa.

Lähde: Säilöttyjä unelmia dokumenttielokuva. Käsikirjoitus: Katja Gauriloff, Joonas Berghäll ja Jarkko T. Laine. Ohjaus: Katja Gauriloff. Oktober Oy 2012. Grafiikka: Mira Visanto

Paikallinen on
läpinäkyvämpi
kuin globaali

Paikallistalouden hyödyt

- Läpinäkyvyys ja vastuu: tuottaja ja kuluttaja lähellä toisiaan(*)
- Paikallisen yhteisön voimaantuminen: raha jää hyödyttämään paikallista yhteisöä
- Säästöt: säästää energiaa, vähentää kuljetuskustannuksia ja päästöjä
- Maaseutujen elinvoimaisuus, paikallisen kulttuurin säilyminen ja kulttuurinen moninaisuus
- Toimii puskurina globaalin tuotannon ja talouden häiriöitä vastaan

*) Greeley, B. (2013). Rural Banks Know Something Big Banks Don't. Bloomberg Businessweek, October 21-27.

Talousbuumi paikallisuudesta

“It can be shown by economic models that if money circulates at least five times in its place of origin, it may generate a small economic boom.”

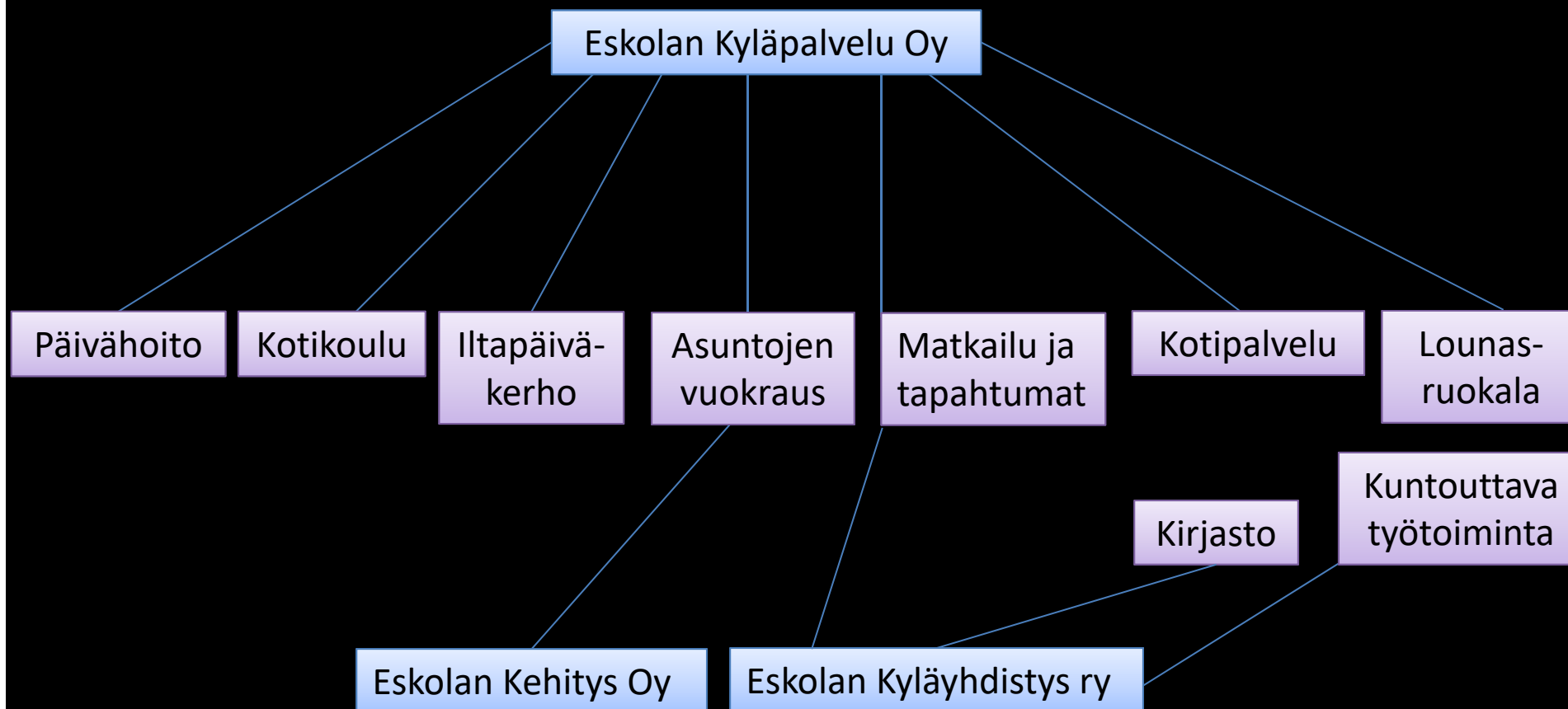
- Manfred Max-Neef

Max-Neef, M. (2010). The World on a Collision Course and the Need for a New Economy. *Ambio* 39(3), 200-210

ESKOLA – vuoden kylä 2017

- Eskola on 450 asukkaan kylä Kannuksessa, Keski-Pohjanmaalla.
- Kyläyhdistyksen tavoitteena on kyläläisten palveluiden ja viihtyvyyden lisääminen ja kylän historian vaaliminen.

Eskola-talon kautta välitettävät palvelut

www.eskolankyla.fi

Seuraava Eskolan kylän kokeilu: lähikoulu etäyhteydellä

Kilpailuetua vastuullisuudesta

3

Lähellä tuotettu ruoka elinvoiman lähteenä

Lähiruoka

- yhdistää tuottajan ja kuluttajan (läpinäkyvyys)
- lisää taloudellista riippumattomuutta elävöittämällä elinkeinoelämää
- lisää yleistä hyvinvointia ja alueen vakautta
- säilyttää paikallista ruokaperinnettä

Leena Viitaharju , Susanna Määttä, Outi Hakala & Hannu Törmä (2014). Työtä ja hyvinvointia! Lähiruokan käytön aluetaloudelliset vaikutukset Suomen maakunnissa. Raportti 118.

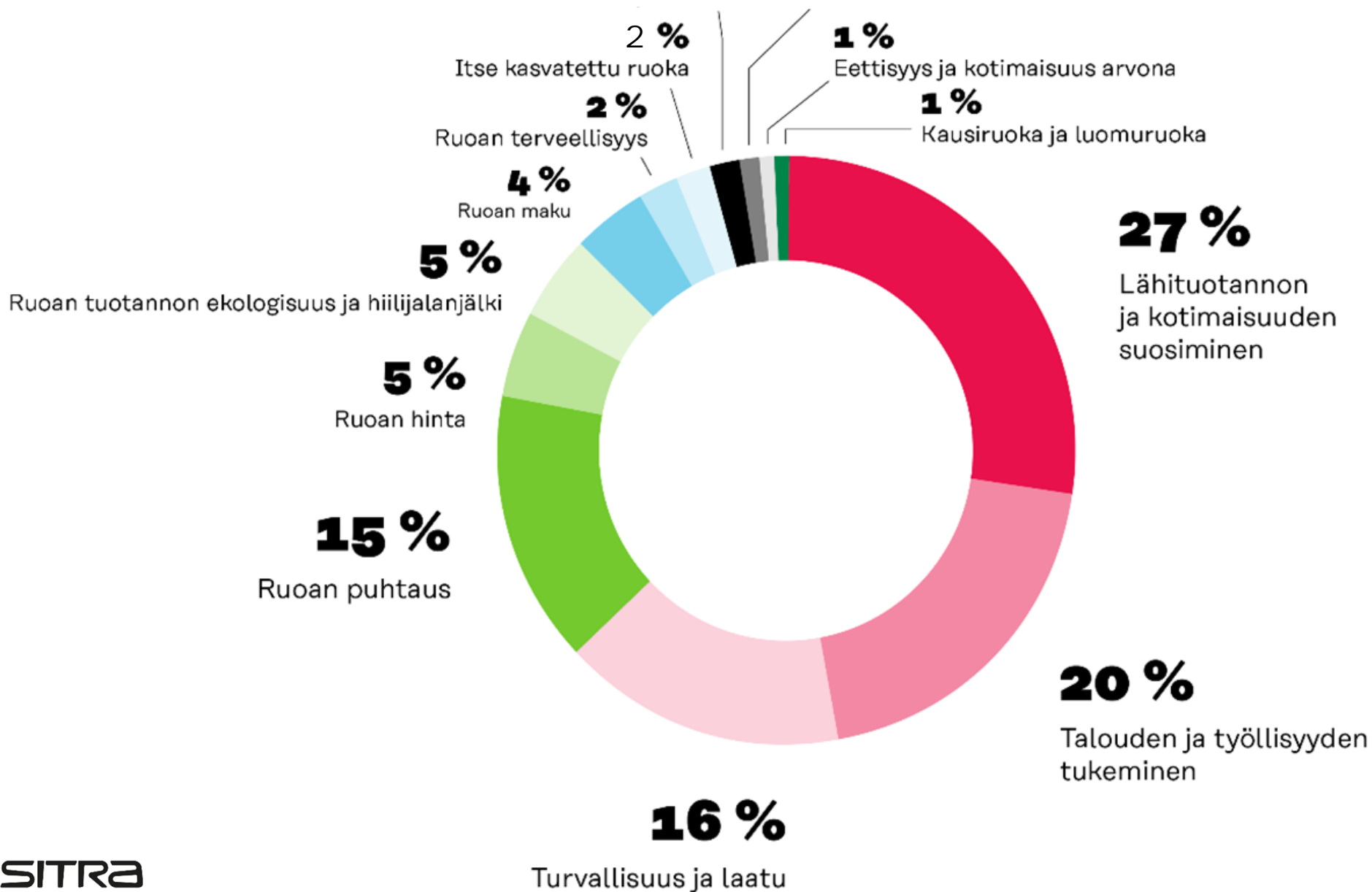
Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti. Luettavissa <http://www.helsinki.fi/ruralia/julkaisut/pdf/Raportteja118.pdf>

Shuman, M. (2010). Relocalizing Business. In: Worldwatch Institute, State of the World 2010, Transforming Cultures from Consumerism to Sustainability. New York: W.W. Norton & Company, 110–115.

Frey, S., & Barrett, J. (2006). The Footprint of Scotland's Diet: The environmental burden of what we eat. Stockholm: Stockholm Environment Institute.

Kansalaiset ovat
paikallisempien
ratkaisujen
puolella

Kotimaisen ruoan ostopäätösten perustelut (n = 1022)

SITRA

MUTTA:

YLE 12.9.2017:

”Pieleen mennyt kilpailutus
vei lapsilta oman kylän
perunat – ja tuottajilta
pellot.”

Luonnonmukainen tuotanto edellyttää alueen viljelijöiden yhteistyötä

Luonnonmukaisten
elintarvikkeiden
myynti kasvoi vähittäiskaupassa

12 %

(aikaväli 1.7.2015–30.6.2016)

Pro Luomu (2016). Suomen luomumarkkinat vahvassa kasvussa 6.10.2016 Luettavissa <http://proluomu.fi/suomen-luomumarkkinat-vahvassa-kasvussa/>

Kansanterveyden edistäminen ruokaratkaisulla

Pitkittäistutkimusten tulokset ovat havahduttavia

Otos 500 000 (50–71 -vuotiaita),
seuranta-aika 10-vuotta

- > Punaisen lihan ja prosessoidun lihan suosiminen ruokavaliossa ennusti syöpään sekä sydän- ja verisuonisairauksiin sairastumista

Sinha, R., Cross, A., Graubard, B., Leitzmann, F., & Schatzkin, A. (2009). Meat Intake and Mortality: A Prospective Study of Over Half a Million People. *Archives of Internal Medicine* 169(6), 562–571.

Elinvoimaista taloutta edistävä ruoka

Kasviruoasta ravintoloitsijalle parempi kate

- Kasviperäisten raaka-aineiden hinnat ovat lihaa matalammat.
- Kasvisruokareseptiikka kehittyy liharuokareseptiikkaa monipuolisemmin ja nopeammin.

Kasviproteiinin markkinoiden
ennustetaan kasvavan

8,4 %

vuodessa seuraavien 5 vuoden ajan.

Suursijoittajat kannustavat elintarvikejätettä vaihtamaan lihan kasviproteiiniin . 26.9.2016 .
Luettavissa <http://www.is.fi/taloussanomat/art-2000001922816.html>

Tulevaisuuden täydellinen ravinto on nykyistä...

- paikallisempaa
- kasvispainotteisempaa ja
- luonnonmukaisempaa.

Täydellisessä ravintoratkaisussa yhdistyy oma etu ja yhteinen hyvä

Helne, T. & Salonen, A. (2016). Ecosocial Food Policy – Improving Human, Animal and Planetary Wellbeing. Sustainability: Science, Practice, & Policy, 12(2), 1-11

Kaikki on
mahdollista?
Islanti on
omavarainen
banaaneiden
suhteen

ISLANTI VUONNA 1400

Näin siirryttiin kestäviin elämäntapoihin ja kulttuuriin

YHDESSÄ TOIMIMINEN JA JAKAMINEN

TOIMEENTULOMAHDOLLISUUKSIEN TURVAAMINEN

IHMISEN TOIMINNAN ASETTAMINEN LUONNON KANTOKYVYN RAJOIHIN

LYHYEN AIKAVÄLIN AJATTELUN RINNALLE PITKÄN AIKAVÄLIN AJATTELU

Kiitos!

Arto O. Salonen
arto.o.salonen@helsinki.fi
artosalonen.com